EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 14.1.2025
COM(2025) 7 final

2025/0003 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2019/310, et pikendada Poolale antud luba kohaldada erimeedet, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklist 226

SELETUSKIRI

Vastavalt 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) (edaspidi „käibemaksudirektiiv“) artikli 395 lõikele 1 võib nõukogu ühehäälselt komisjoni ettepaneku põhjal anda igale liikmesriigile loa võtta erimeetmeid kõnealuse direktiivi sätetest erandite tegemiseks, et lihtsustada käibemaksu kogumist või hoida ära teatavat maksudest kõrvalehoidmist või maksustamise vältimist.

Kirjades, mille komisjon registreeris 27. märtsil 2024 ja 1. oktoobril 2024, taotles Poola luba jätkuvalt kohaldada erandit käibemaksudirektiivi artiklist 226 seoses arvetel käibemaksuga seotud teabe esitamise nõuetega, et rakendada jätkuvalt kohustuslikku jagatud maksmise mehhanismi Poolas pettusealdiste kaupade tarnete ja teenuste osutamise puhul. Käibemaksudirektiivi artikli 395 lõike 2 kohaselt teavitas komisjon 9. oktoobri 2024. aasta kirjas teisi liikmesriike Poola taotlusest. 10. oktoobri 2024. aasta kirjas teatas komisjon Poolale, et ta on saanud kogu teabe, mida ta peab taotluse hindamiseks vajalikuks.

Erand, mille pikendamist taotletakse, tehti algselt nõukogu rakendusotsusega (EL) 2019/310[1] ajavahemikuks 1. märtsist 2019 kuni 28. veebruarini 2022 ja esimest korda pikendati seda nõukogu 5. aprilli 2022. aasta rakendusotsusega (EL) 2022/559[2] kuni 28. veebruarini 2025.

Poola esitas nõukogu rakendusotsuse (EL) 2019/310 artikli 2 teise lõigu kohaselt komisjonile aruande meetme üldisest mõjust pettuste tasemele ja asjaomastele maksukohustuslastele ning komisjon registreeris selle aruande 13. novembril 2023.

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Pärast vabatahtliku jagatud maksmise süsteemi kehtimist teatava perioodi jooksul kehtestas Poola vastavalt nõukogu rakendusotsusele (EL) 2019/310 kohustusliku jagatud maksmise mehhanismi seoses teatavate pettusealdiste kaupade tarnete ja teenuste osutamisega. See tähendab, et kui kaupade tarnimine või teenuste osutamine toimub selle mehhanismi raames (arved kohaldamisalasse kuuluvate kaupade ja teenuste eest, mille brutosumma (koos käibemaksuga) on üle 15 000 zloti), peab tarnijal lisaks oma tavalisele pangakontole olema eraldi ja kinnine käibemaksukonto. Netosumma (ilma käibemaksuta) kantakse üle tarnija tavalisele pangakontole ja käibemaksusumma kantakse sellele eraldi käibemaksukontole. Kuigi kinnisel kontol olevad vahendid jäävad tarnija omandisse, saab neid vahendeid kasutada üksnes konkreetsetel eesmärkidel, näiteks maksuhaldurile tasumisele kuuluva käibemaksu või teistelt tarnijatelt saadud arvetest tuleneva käibemaksu tasumiseks. Kui sisendkäibemaksu ülejääk ületab tasumisele kuuluvat käibemaksu, peab tagasimakse toimuma maksukohustuslase tavalisele kontole 60 päeva jooksul.

Süsteemi toimimiseks on vaja, et jagatud maksmise mehhanismi alla kuuluvate tarnete arved sisaldaksid eraldi selgitust selle kohta, et pangaülekandega tasutav käibemaks tuleb tasuda tarnija eraldi käibemaksu pangakontole. Selleks on vaja teha erand käibemaksudirektiivi artiklist 226, milles on sätestatud, et arvetel võib nõuda üksnes selles artiklis loetletud andmeid; jagatud maksmise mehhanismi üksikasju ei ole selles artiklis ette nähtud.

---

[1] Nõukogu 18. veebruari 2019. aasta rakendusotsus (EL) 2019/310, millega antakse Poolale luba kehtestada erimeede, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklist 226 (ELT L 51, 22.2.2019, lk 19–27).

[2] Nõukogu 5. aprilli 2022. aasta rakendusotsus (EL) 2022/559, millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2019/310 seoses Poolale loa andmisega jätkata erimeetme kohaldamist, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklist 226 (ELT L 108, 7.4.2022, lk 51–59).

Pärast erandi kehtivuse esimest pikendamist kuni 2025. aasta veebruari lõpuni, nagu eespool märgitud, on Poola nüüd taotlenud uut pikendamist, kuna ta leiab, et jagatud maksmise mehhanismi toimimiseks kehtestatud erandil oli positiivne mõju.

Lisaks pikendamisele on Poola palunud asendada praeguse lisa, mis hõlmab kaupu ja teenuseid, mille tarnete suhtes kohaldatakse jagatud maksmise mehhanismi. Praegu põhineb asjaomane loetelu Poola kaupade ja teenuste klassifikatsioonil (PKWiU 2015). Siseriiklike õigusaktidega on siiski kavandatud asendada kaupade identifitseerimisel riiklik klassifitseerimissüsteem kombineeritud nomenklatuuriga. Selleks et vältida vajadust ajakohastada erandit selle rakendamise ajal, on Poola taotlenud, et 150 üksikartiklit hõlmav loetelu asendataks lihtsustatud koondloeteluga, mis koosneb 13st sama valdkonda hõlmavast kategooriast. Poola on kinnitanud, et kõnealuse lihtsustatud loetelu kehtestamisega ei laiendata erandi kohaldamisala.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Erand põhineb käibemaksudirektiivi artiklil 395 eesmärgiga lihtsustada käibemaksu kogumist või ära hoida teatavat maksudest kõrvalehoidmist või maksustamise vältimist. Poola taotles erandit, et võidelda maksudest kõrvalehoidmisega sektorites, kus on juba aastaid tuvastatud käibemaksupettuseid. Erand on kooskõlas poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega.

Sellega seoses tuleb märkida, et nõukogu rakendusotsusega (EL) 2023/1552[3] lubati Itaalial pikendada sarnast erandit jagatud maksmise mehhanismi kohaldamiseks teatavate konkreetsete tarnete suhtes.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Käibemaksudirektiivi artikkel 395.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Ettepaneku aluseks olevat käibemaksudirektiivi sätet arvesse võttes subsidiaarsuse põhimõtet ei kohaldata.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanek on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas järgmistel põhjustel.

Otsus käsitleb liikmesriigile tema enda taotlusel antud luba ja sellega ei määrata mingeid kohustusi.

Erand on ajaliselt piiratud ning selle kohaldamisalaks on kaupade tarnimine ja teenuste osutamine konkreetsetes sektorites, kus esineb olulisi maksupettustega seotud probleeme.

Arvestades erandi laia kohaldamisala, peab Poola erimeetme kohaldamise pikendamiseks loa taotlemise korral esitama aruande meetme toimimise ning käibemaksupettuste tasemele ja maksukohustuslastele avalduva mõju kohta (seoses käibemaksutagastuste, halduskoormuse, maksukohustuslastele tekkivate võimalike kuludega jne).

[3] Nõukogu 25. juuli 2023. aasta rakendusotsus (EL) 2023/1552, millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2017/784 seoses direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklitest 206 ja 226 erandi tegemist võimaldava Itaalia erimeetme kehtivusaja ja kohaldamisalaga (ELT L 188, 27.7.2023, lk 45–47)

Seega on erimeede proportsionaalne taotletava eesmärgiga, milleks on ennetada maksudest kõrvalehoidmist ja lihtsustada maksude kogumist.

- **Vahendi valik**

Kavandatav vahend: nõukogu rakendusotsus.

Käibemaksudirektiivi artikli 395 kohaselt on erandi tegemine ühistest käibemaksueeskirjadest võimalik vaid komisjoni ettepaneku põhjal nõukogus ühehäälselt antud loa alusel. Nõukogu rakendusotsus on kõige sobivam õigusakt, sest selle saab adresseerida konkreetsele liikmesriigile.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Käesolev ettepanek põhineb Poola esitatud taotlusel ja käsitleb ainult seda liikmesriiki.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Välisekspertide arvamusi ei olnud vaja kasutada.

- **Mõju hindamine**

Nõukogu rakendusotsuse ettepanekuga lubatakse Poolal jätkuvalt kohaldada erandit käibemaksudirektiivi artiklist 226, et võimaldada kohustusliku jagatud maksmise mehhanismi toimimist käibemaksu tasumiseks teatavate kaubatarnete ja teenuste osutamise pealt vastavalt piiratud loetelule.

Nagu mainitud, on Poola esitanud komisjonile aruande, mida nõuti varasema erandi puhul.

Asjaomasest aruandest ilmneb, et alates viimasest erandi kehtivuse pikendamisest on kohustuslik jagatud maksmise mehhanism aidanud jätkuvalt vähendada (karussell)pettusi, maksustamise vältimist ja maksudest kõrvalehoidmist. Lisaks on see mehhanism andnud soetajale tagatise, et ta ei saa olla tahtmatult seotud tarnija pettusega, mille eest teda võidakse pidada solidaarselt vastutavaks.

Käibemaksutagastused ja vahendite vabastamine käibemaksukontodelt on muutunud kiiremaks (keskmiselt 27,56 päevalt 2018. aastal 19,41 päevale 2022. aastal) ja parandanud maksukohustuslaste finantslikviidsust. Halduskulud on vähenenud, kuna mehhanism on mitmel juhul asendanud pöördmaksustamist, mille puhul oli rohkem aruandekohustusi. Lisaks ei kanna Poolas või mõnes teises liikmesriigis registreeritud maksukohustuslased Poolas asuvas pangas käibemaksukonto avamisel kulusid. Kui pank võtab käibemaksukonto pidamise eest tasu, hüvitab tekkinud kulud pädev maksuhaldur.

Allpool on esitatud veel mõned aruande peamised arvandmed ja järeldused.

Enne meetme jõustumist tehti kindlaks, et käibemaksupettuste kogusumma oli 2018. aastal 5 168 779 146 zlotti. See vähenes 4 716 202 928 zlotile 2019. aastal, 3 533 646 348 zlotile 2020. aastal, 2 672 606 551 zlotile 2021. aastal ja 1 671 788 122 zlotile 2022. aastal. See tähendab, et läbivaatamisperioodi lõpus 2022. aastal oli võrreldes 2020. aastaga toimunud vähenemine 52,69 % ja alates meetme kohaldamise algusest 67,66 %.

Samuti on vähenenud käibemaksupettuste menetluste arv. Enne meetme võtmist viidi 2018. aastal läbi 3507 menetlust. Menetluste arv vähenes järgmiselt: 3389 menetlust 2019. aastal,

2973 menetlust 2020. aastal ja 3288 menetlust 2021. aastal. Pärast väikest kasvu 2021. aastal vähenes see arv 2022. aastal 2750-le. Võrreldes 2020. aastaga on toimunud vähenemine 7,5 % ja alates meetme kohaldamise algusest 21,59 %.

Kohustusliku jagatud maksmise mehhanismi jätkuv kohaldamine on karussellpettusi veelgi vähendanud. Karussellpettuse kohta algatatud menetluste arv oli enne süsteemi kasutuselevõttu 2018. aastal 558. See vähenes järgmiselt: 277 menetlust 2019. aastal ja 207 menetlust 2020. aastal. Arv vähenes jätkuvalt: 167 menetlust 2021. aastal ja 97 menetlust 2022. aastal. See tähendab, et 2022. aasta lõpus oli alates 2020. aastast toimunud vähenemine 53,14 % ja alates meetme kohaldamise algusest 82,62 %.

Seejärel täheldati, et karussellpettustega seotud tuvastatud eelarvekahjud vähenesid. Enne mehhanismi kasutuselevõttu 2018. aastal oli vastav kahju 4 496 602 940 zlotti, 2019. aastal vähenes see 2 468 437 745 zlotini ja 2020. aastal 1 107 992 201 zlotini. Läbivaatamisperioodil oli kahju 2021. aastal 1 229 821 973 zlotti ja 2022. aastal 111 103 219 zlotti. Tulemus näitab, et võrreldes 2020. aastaga on toimunud järsk vähenemine 89,97 % ja alates meetme kohaldamise algusest 97,53 %.

Selle põhjal on komisjon seisukohal, et meetme jätkamine, mis hõlmab piiratud erandit käibemaksudirektiivi artiklis 226 sätestatud arvete sisule esitatavatest nõuetest, on põhjendatud, kuna see võimaldab säilitada eelnevalt kindlaks määratud hulga kaupade ja teenuste suhtes kohaldatava kohustusliku jagatud maksmise mehhanismi positiivse mõju. Seega tehakse ettepanek lubada erand alates 1. märtsist 2025 kuni 28. veebruarini 2028.

4. MÕJU EELARVELE

Meede ei mõjuta ebasoodsalt käibemaksust saadavaid liidu omavahendeid.

5. MUU TEAVE

Ettepanek sisaldab aegumisklauslit; erandi kehtivus lõppeb automaatselt.

2025/0003 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2019/310, et pikendada Poolale antud luba kohaldada erimeedet, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklist 226

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi,[1] eriti selle artikli 395 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Rakendusotsusega (EL) 2019/310[2] andis nõukogu Poolale loa kehtestada erimeede, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ artiklist 226, et nõuda tarnijatelt, et nad maksaksid käibemaksu arvetelt, mis väljastatakse seoses kõnealuse rakendusotsuse lisas loetletud kaupade tarnete ja teenuste osutamisega maksukohustuslaste vahel ja mis tasutakse elektrooniliste pangaülekannetega, Poolas avatud eraldi ja kinnise käibemaksukonto („kohustuslik jagatud maksmise mehhanism“) kaudu. Nõukogu rakendusotsusega (EL) 2022/559[3] pikendati kõnealust luba kuni 28. veebruarini 2025.

(2) Komisjoni poolt 27. märtsil 2024 ja 1. oktoobril 2024 registreeritud kirjades taotles Poola, et luba teha erand direktiivi 2006/112/EÜ artiklist 226 seoses käibemaksuarvete esitamise nõuetega pikendataks täiendavalt 1. märtsist 2025 kuni 28. veebruarini 2028, et jätkata kohustusliku jagatud maksmise mehhanismi kohaldamist pettusealdiste kaupade tarnete ja teenuste osutamise puhul, mille osas kehtib Poolas üldiselt kord, et teatavatelt tarnetelt käibemaksu tasumise eest vastutab soetaja (nn pöördmaksustamine) ning kehtib solidaarse vastutuse põhimõte.

(3) Vastavalt direktiivi 2006/112/EÜ artikli 395 lõikele 2 teavitas komisjon teisi liikmesriike Poola taotlusest 9. oktoobri 2024. aasta kirjaga. 10. oktoobri 2024. aasta kirjas teatas komisjon Poolale, et on saanud kogu teabe, mida peab taotluse hindamiseks vajalikuks.

(4) Kohustuslikku jagatud maksmise mehhanismi kohaldatakse rakendusotsuse (EL) 2019/310 lisas loetletud kaupade ja teenuste suhtes. See lisa sisaldab ulatuslikku ja

[1] ELT L 347, 11.12.2006, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/112/oj.

[2] Nõukogu 18. veebruari 2019. aasta rakendusotsus (EL) 2019/310, millega antakse Poolale luba kehtestada erimeede, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklist 226 (ELT L 51, 22.2.2019, lk 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2019/310/oj).

[3] Nõukogu 5. aprilli 2022. aasta rakendusotsus (EL) 2022/559, millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2019/310 seoses Poolale loa andmisega jätkata erimeetme kohaldamist, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklist 226 (ELT L 108, 7.4.2022, lk 51, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/559/oj).

üksikasjalikku loetelu kaupadest ja teenustest, mis on klassifitseeritud vastavalt Poola kaupade ja teenuste klassifikatsioonile. Kuna Poola asendab praegu riiklikul tasandil kõnealuse klassifitseerimissüsteemi nõukogu määruses (EMÜ) nr 2658/87[4] sätestatud kombineeritud nomenklatuuriga, tuleb selleks, et vältida vajadust muuta luba teha erand direktiivi 2006/112/EÜ artiklist 226, asendada rakendusotsuse (EL) 2019/310 lisas esitatud loetelu kaupade ja teenuste kategooriate lihtsustatud loeteluga. Poola on kinnitanud, et loetelu asendamine ei too kaasa kohustusliku jagatud maksmise mehhanismi kohaldamisala laienemist. Selleks kohaldatakse jätkuvalt rakendusotsuse (EL) 2019/310 artiklis 2 sätestatud kohustust teavitada komisjoni riiklikust meetmest.

(5) Poola esitas 13. novembril 2023 nõukogu rakendusotsuse (EL) 2019/310 artikli 2 teise lõigu alusel aruande loa pikendamise üldise mõju kohta käibemaksupettuste tasemele ja asjaomastele maksukohustuslastele, mis näitab, et alates loa pikendamisest on kohustusliku jagatud maksmise mehhanismi jätkuv kasutamine teatavate kaupade tarnimise ja teenuste osutamise puhul toonud kaasa eelkõige karussellpettuste vähenemise sektorites, kus seda mehhanismi kohaldatakse, näiteks terase, vanametalli ja väärismetallide ning kütuste sektoris. Lisaks teatas Poola, et kui ettevõtjal on õigus saada käibemaks tagasi, on Poola ametiasutused suutnud lühendada tagasimakse aega nii, et see on alla 20 päeva, et parandada kaupleja rahavoogude olukorda.

(6) Üldiselt lubatakse erandeid kohaldada piiratud aja jooksul, et oleks võimalik hinnata erimeetme asjakohasust ja tulemuslikkust. Seepärast on asjakohane pikendada erandi kehtivust 28. veebruarini 2028. Jätkuvalt tuleks kohaldada rakendusotsuse (EL) 2019/310 artiklis 2 sätestatud Poola kohustust esitada uus aruanne erandi üldise mõju kohta, kui ta taotleb erandi pikendamist.

(7) Erimeetme kohaldamine ei mõjuta negatiivselt lõpptarbimisetapis kogutava maksutulu kogusummat ega avalda ebasoodsat mõju käibemaksust laekuvatele liidu omavahenditele.

(8) Seepärast tuleks rakendusotsust (EL) 2019/310 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Nõukogu rakendusotsust (EL) 2019/310 muudetakse järgmiselt:

(1) artikli 3 teises lõigus asendatakse kuupäev „28. veebruarini 2025“ kuupäevaga „28. veebruarini 2028“;

(2) lisa asendatakse käesoleva otsuse lisa tekstiga.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Poola Vabariigile.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja

[4] Nõukogu 23. juuli 1987. aasta määrus (EMÜ) nr 2658/87 tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühise tollitariifistiku kohta (EÜT L 256, 7.9.1987, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1987/2658/oj).